

Producenten- vertrouwen herstelt zich

Auteur(s):

De Nederlandsche Bank

Verschenen in:

ESB, 81e jaargang, nr. 4084, pagina 1002, 4 december 1996

Rubriek:

Monitor

Trefwoord(en):

conjunctuurindicator

De DNB-indicator, die ditmaal vooruitblik tot en met februari 1997, wijst sedert augustus van dit jaar op een herstel van de conjuncturele ontwikkeling in Nederland (zie [figuur 1](#)). Van de vijf componenten waaruit de indicator is opgebouwd draagt op dit moment met name de reële geldhoeveelheid gemeten aan M1 aan de stijging van de indicator bij, terwijl de overige vier sinds langere of korte tijd het laagste punt van de cyclus lijken te hebben bereikt. Voor de hieronder begrepen Ifo-indicator is hiervan zeer recentelijk sprake, wat duidt op een ommekeer van Westduitse ondernemersvertrouwen in de economische situatie. Afgaand op de reële geldhoeveelheid, die met een lead van 17 maanden aanzienlijk verder vooruitblik dan de andere componenten, ligt een opgaande conjunctuur in het verschiet die tenminste aanhoudt tot het einde van volgend jaar.

De DNB-indicator loopt met deze projectie overigens uit de pas met de feitelijke ontwikkeling van de Nederlandse conjunctuur, welke immers na enige vertraging in de eerste drie kwartalen van 1995 - die wel door de DNB-indicator werd voorzien - nadien vrijwel onafgebroken de weg omhoog weer is ingeslagen. Sinds de eerste verschijning van de DNB-conjunctuurindicator in deze rubriek heeft zich een mismatch van deze grootte nog niet voorgedaan¹. Leading indicatoren van andere instellingen hebben eveneens vergelijkbare benedenwaartse signalen afgegeven voor de industriële productie. Zo laat de vertrouwensindicator van de Europese Commissie voor de Nederlandse industrie sinds begin 1995 een vrijwel onafgebroken daling zien, die pas recentelijk tot een einde lijkt te zijn gekomen². Ook de CBS-index voor het producentenvertrouwen vertoonde geruime tijd een vergelijkbaar asynchroon beeld: een dalend vertrouwen bij een stijgende productie-index.

Een belangrijke bijdrage aan de aanhoudende neergang van de DNB-conjunctuurindicator in de afgelopen periode werd in de eerste plaats geleverd door de hierin opgenomen Ifo-indicator voor de Duitse industrie. Deze zette in het tweede kwartaal van vorig jaar een daling in, die nu pas voor het eerst lijkt te worden doorbroken. In Nederland is echter de conjuncturele dip dankzij een krachtige groei van de binnenlandse bestedingen aanzienlijk kleiner geweest dan in Duitsland³. Verder hebben de minder rooskleurige vooruitzichten in het buitenland, met name voor continentaal Europa, in de achterliggende periode waarschijnlijk bijgedragen aan het negatieve sentiment onder Nederlandse producenten, tot uitdrukking komend in een daling van twee andere componenten van de DNB-conjunctuurindicator, te weten de verwachte bedrijvigheid en het aantal bij de Nederlandse Credietverzekering Maatschappij af te sluiten exportkredietverzekeringen in verband met debiteurenrisico's.

De neergaande beweging van de DNB-indicator tot augustus van dit jaar is derhalve hoofdzakelijk een weerspiegeling geweest van heersende minder positieve verwachtingen ten aanzien van de economische activiteit in het buitenland. Het recentelijk weer aan kracht winnende producentenvertrouwen lijkt dan ook vooral ingegeven door eerste tekenen van een herstellende conjunctuur in Europa, met de Duitse economie als belangrijke exponent, waarover de zes toonaangevende Duitse instituten in hun traditionele 'Herbst-gutachten' recentelijk de verwachting uitspraken dat de conjunctuur in Duitsland weer zal gaan opleven. Ook de Europese Commissie wijst op basis van haar peilingen erop, dat bedrijven in verschillende Europese landen inmiddels wat optimistischer zijn over hun toekomstige orderposities, met name voor wat betreft hun exportorders. Met het groeiende vertrouwen van ondernemingen wordt een goede basis gelegd voor een periode van economische opleving in Europa, zoals bijvoorbeeld ook de Europese Commissie en de Nederlandsche Bank voorspellen op basis van hun macro-economische modellen⁴.

1 Zie: [De voorspelkwaliteit van de DNB-indicator](#), ESB, 4 september 1996, blz. 733.

2 European Economy, Business and Consumer Survey Results, European Commission, Supplement B, nr 8/9, augustus/september 1996.

3 Zie F. Vijselaar, [Nederland, Bundesland?](#), *ESB*, 4 september 1996, blz. 736-738.

4 Zie bijvoorbeeld De Europese economie in 1996 en 1997: een voorspelling met EUROMON, *Kwartaalbericht* september 1996, De Nederlandsche Bank, blz. 25-40.

Copyright © 1996 - 2003 Economisch Statistische Berichten (www.economie.nl)